

Onderwerp: Crisisplan waterschap Hollandse Delta

Babsnummer: 1039

1. Gevraagd besluit

- De Verenigde Vergadering (VV) stelt het crisisplan waterschap Hollandse Delta vast;
- De bevoegdheid voor het actualiseren van de beleidskaders in het crisisplan wordt belegd bij het college van Dijkgraaf en Heemraden;
- De VV neemt kennis van de roadmap implementatie crisisorganisatie WSHD voor het crisisplan.

2. Probleemstelling - context

Met de invoering van de Omgevingswet moet een calamiteitenplan, lees crisisplan 'bijlage 1 crisisplan waterschap Hollandse Delta', te allen tijde actueel gehouden worden. Dit gaf mede de aanleiding om het huidige calamiteitenplan te herzien. Met de herziening van het plan is rekening gehouden met de meest actuele inzichten vanuit het stelsel crisisbeheersing. Zo zijn de ontwikkelingen genoemd in de Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweezorg van het Ministerie van J&V (2022), de aanbevelingen uit het eindadvies Beleidstafel Hoog water en wateroverlast van het Ministerie van I&W (2022) doorgevoerd. Daarnaast zijn inzichten verwerkt vanuit de landelijke visie Crisisbeheersing van de Unie van Waterschappen (UvW). Met deze nieuwste inzichten heeft WSHD een toekomstbestendig crisisplan en daarmee straks ook een toekomstbestendige crisisorganisatie die optimaal aansluit bij Veiligheidsregio's, Rijkswaterstaat, omliggende waterschappen en andere netwerkpartners waarmee waterschap Hollandse Delta (WSHD) samenwerkt.

Het college van Dijkgraaf en Heemraden heeft op 13 februari 2024 het ontwerp crisisplan WSHD 2024-2030 vastgesteld. Het ontwerp crisisplan is voor zienswijze toegezonden aan de besturen van de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid. Beide veiligheidsregio's waren zeer positief over het door WSHD opgestelde ontwerp.

Op 9 april jl. heeft het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid kennis genomen van het ontwerp crisisplan 2025-2030, zie bijlage 3 'Schriftelijke reactie van veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid op ontwerp crisisplan 2025-2030'. Op 10 april jl. heeft de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond kennis genomen van het ontwerp crisisplan. De adviezen die beide veiligheidsregio's hadden, zijn reeds verwerkt in het crisisplan, zie bijlage 2 'feedback veiligheidsregio's op crisisplan'.

3. Beoogd effect en argumenten

In het bestuursakkoord 2024 staat dat waterschap Hollandse Delta beter voorbereid moet zijn op grootschalige en boven normatieve crises, door het hebben van een professionele crisisorganisatie die adequaat kan optreden bij extreem weer en andere uitzonderlijke situaties, zoals een breuk in een persleiding of een cyberaanval.

Met het herziene crisisplan en de implementatie van de bijbehorende werkwijze en rollen wil WSHD zich (in lijn met de reeds vastgestelde visie Crisisbeheersing van de UvW) verder ontwikkelen tot een professionele, betrouwbare en veerkrachtige netwerkpartner. WSHD wil haar positie nog verder versterkt met de netwerkpartners als de veiligheidsregio's, gemeenten en Rijkswaterstaat.

Enkele verbeteringen ten opzichte van het huidige calamiteitenplan zijn hieronder toegelicht. Voor de overige verbeteringen verwijzen we u graag naar het crisisplan zelf.

- Het proces melden en alarmeren van de crisisorganisatie door het centraliseren van meldingen in en buiten kantooruren, zie hoofdstuk 4 en 5;
- Het proactief informeren, communiceren en opschalen van de crisisorganisatie bij lopende of dreigende incidenten, die kunnen escaleren tot crises, zie hoofdstuk 4 en 5;

- Integrale coördinatie op of nabij incidentlocatie(s) in het gebied ten behoeve van de bestrijding, zie hoofdstuk 4;
- Aansluiting in multidisciplinaire crisisteams door eenduidige rollen, zoals de rol Algemeen Commandant waterschap, zie hoofdstuk 4;
- Het volgen van de PDCA-cyclus voor het continu actueel houden van de plannen in het handboek crisisbeheersing volgens artikel 3.15 (Besluit kwaliteit leefomgeving), zie hoofdstuk 8;
- De geleerde lessen implementeren in de plannen en het OTOTEL-traject (Opleiden, Trainen, Oefenen, Testen, Evalueren en Leren) hetgeen bijdraagt aan de organisatiebrede doelstelling: lerende organisatie, zie hoofdstuk 8.

Proces

De planning is dat WSHD overeenkomstig bijlage 4 'roadmap implementatie crisisorganisatie' gesteld staat met de 'nieuwe' crisisorganisatie structuur. WSHD verwacht in het eerste kwartaal 2026 de implementatie af te ronden met een systeemoefening. In 2025 wordt elke crisisrol opgeleid en de crisisteams getraind volgens de criteria die nodig zijn om vakbekwaam te worden. In de tussentijd blijft WSHD werken volgens de huidige calamiteitenorganisatie structuur.

Van de term 'calamiteit' naar 'crisis'

Het crisisplan treedt in werking bij een crisis of ramp. Het waterschap kiest de term crisis voor een betere aansluiting met bovenregionale en landelijke crisisbeheersing, rampenbestrijding en brandweezorg.

Bovenregionale netwerkpartners als de veiligheidsregio's, Rijkswaterstaat en landelijke netwerkpartners als het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) en Departementaal Coördinatiecentrum Crisisbeheersing (DCC) gebruiken de term crisis al enige tijd.

De wet veiligheidsregio wordt geactualiseerd en zal in de toekomst "Wet crisisbeheersing en brandweezorg" gaan heten. De begripsbepaling van crisis volgens de "Wet crisisbeheersing en brandweezorg" luidt:

"een situatie waarin een veiligheidsbelang van de samenleving is aangetast of dreigt te worden aangetast."

De definitie van crisis is gekenmerkt door: *"Een situatie (gebeurtenis) waarin de veiligheid (een of meer vitale belangen van de samenleving) wordt bedreigd of aangetast en waarbij gewone bevoegdheden en/of coördinatiestructuren ontoereikend zijn om die situatie (groot of klein) het hoofd te bieden."*

Samenwerking met de veiligheidsregio's

Waterschap Hollandse Delta (WSHD) heeft in samenwerking met Hoogheemraadschap Delfland, Schieland en de Krimpenerwaard en de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VR-RR) een convenant "samenwerking waterschappen en veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond" (hierna: het convenant). In het convenant staat dat partijen zich zullen inspannen om de samenwerking zoveel als mogelijk te optimaliseren.

WSHD heeft ook met de veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (VR-ZHZ) een convenant. In dat convenant is overeengekomen dat partijen afspraken maken over de vertegenwoordiging in elkaars reguliere overlegstructuren in de preparatiefase (koude fase) en in crisisteams (warme fase). En dat op de verschillende organisatieniveaus er een eenhoofdige vertegenwoordiging vanuit steeds dezelfde partij aanwezig is.

- Schieland en de Krimpenerwaard is coördinerend waterschap voor de veiligheidsregio VR-RR.
- Waterschap Hollandse Delta is het coördinerend waterschap bij de veiligheidsregio VR-ZHZ.

De waterschappen en de veiligheidsregio's werken aan de actualisatie van de convenanten.

Participierend

De waterschappen werken samen met netwerkpartners en leren van elkaars lessen door evaluaties met elkaar te delen, te evalueren bij elkaar, tegen te lezen en informatie uit te wisselen waar nodig.

4. Kernboodschap

Met de vaststelling van het crisisplan waterschap Hollandse Delta op 18 december 2024 door de Verenigde Vergadering wordt een stap gezet in het verder professionaliseren van de crisisorganisatie voor waterschap Hollandse Delta (WSHD) in het adequaat optreden bij regionale en bovenregionale crises in samenwerking met haar netwerkpartners.

5. Regelgeving en beleid

Het hebben van een crisisplan en de eisen waaraan dit plan moet voldoen, is vastgelegd in artikel 3.15 besluit kwaliteit leefomgeving. In artikel 19.14 van de Omgevingswet staat expliciet benoemd aan welke eisen WSHD moet voldoen aangaande de waterstaatswerken.

In de wet veiligheidsregio's wordt de samenwerking beschreven tussen waterschappen en veiligheidsregio's met betrekking tot het indienen van de zienswijzen op elkaars crisisplannen, deelname van de dijkgraaf aan het algemeen bestuur van de veiligheidsregio en de deelname tijdens crises. Zie hiervoor artikel 5, 12, 14, 15 en 39.

Artikel 5 Wet veiligheidsregio's beschrijft de samenloop van de noodbevoegdheden van de voorzitter veiligheidsregio en de dijkgraaf. De dijkgraaf heeft conform artikel 96 Waterschapswet noodbevoegdheden t.a.v. openbare veiligheid (i.r.t. waterstaatswerken). Lees de verdere uitwerking van dit artikel in het crisisplan.

De bijzondere bevoegdheden binnen de crisisorganisatie (en niet de lijnorganisatie) staan beschreven in het crisisplan. Dit vermeldt bijvoorbeeld dat de Operationeel Leider bij het opschalen van de crisisorganisatie de bevoegdheid heeft van de Secretaris-Directeur. Dit onderstreept het belang in onderscheid tussen de lijn- en crisisorganisatie.

6. Historie – eerdere besluitvorming

Op 13 februari 2024 heeft het college het ontwerp crisisplan vastgesteld.

- Calamiteitenbestrijdingsplan waterveiligheid is vastgesteld op : 2 oktober 2024.
- Calamiteitenbestrijdingsplan watersysteem is vastgesteld op : 27 januari 2023.
- Calamiteitenbestrijdingsplan waterketen is vastgesteld op : 23 juni 2023.
- Calamiteitenbestrijdingsplan wegen is vastgesteld op : 14 december 2022.
- Calamiteitenbestrijdingsplan vaarwegen is vastgesteld op : 24 januari 2023.

Op [intranet](#) is bij actuele thema's een tegel **crisisorganisatie** toegevoegd. Op de sharepointsite van de [crisisorganisatie](#) kan je direct naar alle (bestrijdings)plannen in het [handboek crisisbeheersing](#). Deze link is alleen voor medewerkers van WSHD toegankelijk.

7. Financiën

Aan het crisisplan zijn geen extra financiële consequenties verbonden. De implementatie van het crisisplan kan worden gedekt door de exploitatiebudgetten voor de crisisorganisatie die in de reguliere begroting zijn opgenomen.

8. Duurzaamheid

Alle activiteiten die het waterschap onderneemt om crisisbestrijding- en beheersing in samenwerking met netwerkpartners voor te bereiden, wordt zo veel als mogelijk duurzaam uitgevoerd. Bij de aanbesteding van producten en diensten voor advisering of uitvoeringsondersteuning voor crisisbeheersing worden aanbieders getoetst op de wijze waarop zij rekening houden met duurzaamheid.

9. Alternatieven

Waterschap Hollandse Delta (WSHD) is wettelijk verplicht (artikel 3.15 Omgevingswet) een plan te hebben. Daarin wordt beschreven waaraan een plan minimaal moet voldoen. Het crisisplan en de crisisorganisatie vloeien voort uit de visie Crisisbeheersing van de Unie van Waterschappen en in het verleden gemaakte afspraken omtrent de uitwisselbaarheid van rollen. De inrichting van de crisisorganisatie zoals beschreven in het crisisplan, dient zoveel mogelijk in lijn te zijn met de omliggende waterschappen om die uitwisselbaar van rollen te bevorderen. Dit helpt ons om bij (zeer) grote crises ondersteuning in te roepen vanuit andere waterschappen. Het impliceert tegelijkertijd dat werkwijzen en procedures zoveel mogelijk uniform moeten worden ingericht. Dit maakt dat er feitelijk geen alternatief is voor een andere manier van crisisbestrijding.

De consequenties voor het niet goed doorvoeren van de verbeteringen resulteren in onduidelijkheden van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de lijn- en crisisorganisatie.

10. Organisatorische en personele consequenties/ OR

Het vaststellen van het crisisplan brengt personele consequenties met zich mee. Op basis van het nieuwe crisisplan worden enkele nieuwe crisisrollen toegevoegd, opgeheven of gewijzigd. Voor nieuwe crisisrollen wordt een werving en selectieprocedure gestart.

WSHD werkt conform de veiligheidsrichtlijnen. Op basis van het nieuwe crisisplan worden de betrokken medewerkers opgeleid en getraind om de nieuwe werkwijze zich eigen te maken.

Het crisisplan is ter kennis name gedeeld met de Ondernemingsraad.

11. Risico- en beheersmaatregelen

Een uitdaging om het nieuwe crisisplan in werking te laten treden is:

- De motivatie van medewerkers voor nieuwe crisisrollen en gewijzigde crisisrollen;
- De doorlooptijd om de crisisrolhouders tijdig op te leiden en te trainen;
- De medewerkers de nieuwe werkwijze zich eigen te maken.

De werving en selectie vindt plaats op basis van intrinsieke motivatie. Daarbij is de beschikbaarheid van medewerkers en onze externe opleidingspartner voor het opleiden en trainen van belang om de crisisrolhouder in basis vakbekwaam te maken.

Het gevolg is dat bij onvoldoende kandidaten de crisisorganisatie onderbezet is. Om dit risico te mitigeren onderneemt WSHD proactief actie om de medewerkers te motiveren een rol in te nemen in de crisisorganisatie. WSHD is bezig met het mobiliseren en creëren van draagvlak voor deelname aan de crisisorganisatie.

12. Communicatie (in- en extern)

Intern

Bekendmaking van de vaststelling van het crisisplan via het intranet.

Extern

In het crisisplan staat dat het waterschap naar buiten toe wil laten weten hoe WSHD handelt bij een crisis. Vanuit die gedachte is het wenselijk en logisch om het definitieve crisisplan na vaststelling door de VV bekend te maken bij alle netwerkpartners waarmee het waterschap samenwerkt.

In het bijzonder zal waterschap Hollandse Delta (WSHD) het crisisplan, per aanbiedingsbrief, aanbieden aan de besturen van de veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid, de gemeenten, Rijkswaterstaat en de buurwaterschappen waarmee WSHD samenwerkt. In overleg met de portefeuillehouder Bestuurlijke Zaken wordt het crisisplan gepresenteerd in het algemeen bestuur van de veiligheidsregio's.

WSHD kiest niet voor een openbare publicatie op de website, in het belang van de veiligheid van onze waterstaatswerken en overige risico's in het risicoprofiel.

Het waterbewustzijn is een speerpunt van het waterschap. Het waterbewustzijn gaat voor de crisis uit. Het waterschap verwerkt waterbewustzijn in de dagdagelijkse communicatie over onderwerpen van het waterschap. Uitgangspunt hierbij is; wat kan je zelf doen (handelingsperspectief). Ook tijdens een crisis wordt waterbewustzijn waar passend onder de aandacht gebracht. Denk hierbij aan de extreme droogte, waarbij de oproep wordt gedaan geen zwembaden te vullen.

13. Bekendmaking en vervolprocedure

Een kopie van het crisisplan wordt gedeeld met de provincie volgens het reglement van bestuur WSHD. Het crisisplan wordt volgens de wet te allen tijde actueel gehouden in samenwerking met betrokken medewerkers in de crisisorganisatie en de belangrijkste netwerkpartners waarmee WSHD samenwerkt, waaronder de veiligheidsregio's, gemeenten en Rijkswaterstaat.

WSHD verzorgt de implementatie en communicatie van het crisisplan binnen de organisatie en met zijn netwerkpartners. WSHD zal gefaseerd de implementatie inzetten met betrekking tot nieuwe rollen en de werkwijze middels opleidingen en trainingen na vaststelling van het crisisplan, zie bijlage 4 'roadmap implementatie crisisorganisatie WSHD'.

14. Bevoegd orgaan

De VV is het bevoegd orgaan voor het vaststellen van het crisisplan.

15. Toelichting/ kanttekeningen

Met beide veiligheidsregio's is een convenant, waarmee de samenwerking is geborgd met de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland Zuid, zie hoofdstuk 6 van het crisisplan. Het convenant wordt regelmatig besproken volgens de kwaliteitsborging.



16. Bijlagen

1. Crisisplan waterschap Hollandse Delta
2. Feedback op ontwerp crisisplan veiligheidsregio's Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland
3. Schriftelijke reactie van veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid op ontwerp crisisplan 2025-2
4. Roadmap implementatie crisisorganisatie WSHD

waterschap

**Hollandse
Delta**

Vergaderdatum: 9 oktober 2024
Agendapunt:



waterschap
**Hollandse
Delta**

BESLUIT VERENIGDE VERGADERING

ONDERWERP Crisisplan waterschap Hollandse Delta

DE VERENIGDE VERGADERING VAN WATERSCHAP HOLLANDSE DELTA,

Op voordracht van dijkgraaf en heemraden van waterschap Hollandse Delta van 16-7-2024;

Gehoord het advies van de Commissie Middelen, bestuurlijke zaken en handhaving (MBH) van 4-12-2024;

Overwegende dat:

- WSHD wettelijk een crisisplan moet hebben en voldoet aan de gestelde eisen;
- Het crisisplan te allen tijde actueel gehouden moet worden in afstemming met de netwerkpartners;
- In het crisisplan de meest actuele inzichten vanuit het stelsel crisisbeheersing zijn verwerkt.

Gelet op:

- artikel 77 Waterschapswet;
- artikel 3.15 Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl);
- artikel 19.14 Omgevingswet;
- artikel 5, 12, 14, 15 en 39 Wet veiligheidsregio.

BESLUIT:

- De VV stelt het crisisplan waterschap Hollandse Delta vast;
- De bevoegdheid voor het actualiseren van de beleidskaders in het crisisplan wordt belegd bij het college van Dijkgraaf en Heemraden;
- De VV neemt kennis van de roadmap implementatie crisisorganisatie WSHD voor het crisisplan.

Ridderkerk, 18 december 2024

De Verenigde Vergadering voornoemd,
secretaris-directeur, dijkgraaf,

V. Bergsma

J.F. Bonjer